

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-03-12
Besvaras senast
2025-03-19 kl. 12.00

Till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)

2024/25:894 Nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn

Inget barn i Sverige ska behöva utsättas för våld – men när de ändå gör det ska samhällets samlade resurser finnas där för att bevaka deras rättigheter och säkerställa skydd, stöd och upprättelse.

I januari 2023 presenterades utredningen *En uppväxt fri från våld*. Utredningen föreslår att Sverige ska anta en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn, och strategin är uppdelad i fem målområden:

- Mål 1 – Våld mot barn ska förebyggas.
- Mål 2 – Barns våldsutsatthet ska upptäckas.
- Mål 3 – Barn ska få det skydd och stöd samt den behandling de har rätt till.
- Mål 4 – Barns rättigheter i brottmålsprocessen ska tillgodoses.
- Mål 5 – Kunskaps- och metodutvecklingen ska stärkas.

Remissinstanserna är övervägande positiva. Även om en del svarande har konkreta och intressanta förslag på förbättringsområden menar en överhängande majoritet av de svarande att en nationell strategi skulle vara en rejäl ambitionshöjning och ett viktigt verktyg i arbetet med att förebygga och bekämpa våld mot barn.

Unicef Sverige säger till exempel i sitt remissyttrande att: ”Unicef Sverige ser idag stora brister i det system som ska skydda och stödja våldsutsatta barn där det förebyggande arbetet är långt ifrån tillräckligt. Vi har länge påtalat behovet av en sammanhållen strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn och välkomnar att ett förslag till strategi har tagits fram. Strategin har genomgående ett tydligt barnrättsperspektiv, bygger på gedigen kunskap om våld mot barn och barn har på ett ambitiöst sätt gjorts delaktiga i utformningen.”

Konsekvenserna för våldsutsatta barn är ytterst allvarliga. Rädda Barnen skriver på sin hemsida: ”Oavsett om ett barn misshandlas fysiskt, psykiskt, försummas eller kränks så ger det ofta allvarliga känslomässiga och psykiska skador. Självbild, självkänsla, intellektuell utveckling, social kompetens och förutsättningar för nära relationer – allt påverkas.

Kopplingen mellan att utsättas för våld i hemmet och att själv blir

förövare/lockas till våldsbejakande och kriminella grupperingar går inte heller att blunda för. DN publicerade den 11 november 2024 en artikel med den brittiska forskaren Jade Levell, som konstaterar att unga pojkar som hamnar i gängkriminalitet ofta har upplevt våld i hemmet under barndomen: "Våldet har påverkat självkänslan och skapat en maktlöshet som dessa pojkar försöker återskapa genom en position i kriminella sammanhang." (Citat i DN den 11 november 2024.)

I Sverige finns i dag en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. Vi har också en nationell strategi mot organiserad brottslighet. Det är bra! Men det signalerar ju samtidigt något om regeringen väljer att inte gå vidare med förslaget om en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn.

Man kan hävda att en del av förslagen i utredningen *En uppväxt fri från våld* är omhändertagna, till exempel i och med den nya socialtjänstlagen och de tydligare uppdragen i att arbeta förebyggande och evidensbaserat. Men en nationell strategi har till syfte att samla hela samhällets resurser och att arbeta strukturerat och målinriktat i samverkan med många aktörer.

När Socialdemokraterna satt i regeringsställning tog vi flera viktiga, och av barnrättsorganisationer uppskattade, steg för att stärka barns rättigheter och möjligheter. Vi ökade anslaget till brottsoffer- och kvinnojourer, vilka gör livsviktiga insatser för våldsutsatta kvinnor och barn. Vi införde Lex Lilla hjärtat – för att stärka barns rättigheter vid familjehemsplaceringar. Vi införde också ett särskilt barnfridsbrott som innebär att det numera är straffbart att utsätta ett barn för att bevittna brott i en nära relation.

Socialdemokraterna tillsatte år 2021 utredningen Tryggare hem för barn, som den nuvarande regeringen sedan tog vidare till en proposition och som riksdagen röstade igenom i november 2024. Här ändrade vi bland annat i föräldrabalken så att kontaktprincipen numera är underordnad barns rätt till liv och hälsa.

En stolt dag under förra mandatperioden var när en enhällig riksdag röstade ja till att barnkonventionen skulle bli svensk lag. Men det räcker inte. Barns rättigheter måste ständigt bevakas och förstärkas. Det var därför Socialdemokraterna i regeringsställning tillsatte utredningen *En uppväxt fri från våld*. Den har legat på regeringens bord i två år. Det är hög tid att ta fler

steg.

Min fråga till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall är därför:

Vilka steg kommer statsrådet att ta för att en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn kommer på plats innan mandatperiodens slut?

.....

Sanna Backeskog (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch